

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยความผูกพันทางอารมณ์และปัจจัยการสนับสนุนทางสังคม กับพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้เด็กปฐมวัยของผู้ปกครอง จังหวัดชัยภูมิ

ยุภาติ สวงพงษ์^{1*} จารุมาศ จันทกุล²

¹ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

²ครูปฐมวัย โรงเรียนบ้านห้วยบงเหนือ จังหวัดชัยภูมิ

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาแบบหาความสัมพันธ์ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านความผูกพันทางอารมณ์ และด้านการสนับสนุนทางสังคมกับพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้เด็กปฐมวัยของผู้ปกครอง จังหวัดชัยภูมิ กลุ่มตัวอย่าง คือผู้ปกครองของเด็กปฐมวัย (อายุ 2 – 6 ปี) ที่อาศัยในจังหวัดชัยภูมิ จำนวน 400 คน การสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิหลายขั้นตอน โดยใช้แบบสอบถาม 5 ส่วน คือ 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครอง 2) ข้อมูลทั่วไปของเด็ก 3) แบบสอบถามความผูกพันทางอารมณ์ 4) แบบสอบถามการสนับสนุนทางสังคม และ 5) แบบสอบถามพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้เด็กปฐมวัยของผู้ปกครอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนาและสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างภาพรวมมีพฤติกรรมการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.22$, S.D. = 0.60) โดยความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านความผูกพันทางอารมณ์และด้านการสนับสนุนทางสังคม กับพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กของผู้ปกครอง จังหวัดชัยภูมิ ในภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ .01 และ .05 ตามลำดับ โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.16, 0.14 ตามลำดับ ดังนั้น ทีมสหสาขาวิชาชีพที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุน ช่วยเหลือผู้ปกครองให้มีความตระหนักรู้ในการส่งเสริมการเรียนรู้เด็กให้มีการพัฒนาทักษะสมองเพื่อความสำเร็จให้แก่เด็กอย่างเหมาะสม เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการสมวัยและเกิดความพร้อมในการเรียนรู้ในระดับต่อไป

คำสำคัญ: เด็กปฐมวัย/ การเรียนรู้/ ความผูกพันทางอารมณ์/ การสนับสนุนทางสังคม/ ผู้ปกครอง

The Relationship Between Emotional Attachment Factors and Social Support Factors with Early Childhood Learning Promotion Behavior of Parents in Chaiyaphum Province

Yuphadi Sa-nguanphong^{1*} Jarumars Janthakul²

^{1*}Asst. Prof., Faculty of Nursing, Chaiyaphum Rajabhat University

²Early childhood teacher, Ban Huai Bong Nua school, Chaiyaphum

Abstract

This descriptive correlation research aimed to study the relationship between emotional attachment factors and social support factors with early childhood learning promotion behavior of parents in Chaiyaphum Province. The samples of this research were collected from four hundred early childhood parents in Chaiyaphum and the stratified random sampling were applied. The questionnaire was used as a method for collecting data in 5 parts were the personal parents, the personal children, the emotional attachment, the social support and the early childhood learning promotion behavior of parents. The data were analyzed using descriptive statistics and Pearson Correlation Coefficient.

The results indicated that the samples had the early childhood learning promotion behavior of parents at moderate level ($\bar{X} = 3.22$, S.D. = 0.60). The relationship between emotional attachment factors and social support factors had positive relationship with early childhood learning promotion behavior of parents at statistically significant level .01 ($r = .16$) and .05 ($r = .14$) respectively. Multidisciplinary team should support and awareness parents in the early childhood learning promotion about children brain skill development and learning in order to achievement of children's development and learning for the child's age.

Keywords: Early childhood/ Learning/ Emotional attachment/ Social support/ Parents

*Corresponding author: Yuphadi Sa-nguanphong, email: Tiktik_9922@hotmail.com, Tel.: 08 9425 9922

Received: April 3, 2025/ Revised: April 27, 2025/ Accepted: May 1, 2025

บทนำ

การพัฒนาเด็กปฐมวัยถือเป็นการวางรากฐานที่มีผลต่อคุณภาพและประสิทธิภาพของบุคคลนั้นไปจน ตลอดชีวิต และเป็นการลงทุนที่คุ้มค่าที่สุดในการพัฒนาประเทศ การดูแลเด็กปฐมวัยจึงมีความสำคัญเนื่องจากเป็นช่วงที่ร่างกายและสมอง มีการเจริญเติบโต เด็กวัยนี้มีพัฒนาการด้านต่างๆ เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและเป็นวัยที่สำคัญที่ต้องได้รับการอบรมเลี้ยงดู ที่ถูกต้องเหมาะสมโดยพบว่า พฤติกรรมการแสดงออกของเด็กวัยนี้สะท้อนถึงพัฒนาการของสมองและระบบประสาทที่ได้รับ อิทธิพลจากปัจจัยต่างๆ ตั้งแต่อยู่ในครรภ์มารดาและสภาพแวดล้อมภายหลังคลอด เด็กวัยนี้ต้องการความรัก ความเอาใจใส่ และการดูแลอย่างใกล้ชิดเป็นพิเศษเพราะเป็นวัยทองของช่วงชีวิต⁽¹⁾ ทั้งนี้ผู้ปกครองเป็นผู้ที่มีหน้าที่สำคัญในการอบรมเลี้ยงดู และจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กได้พัฒนาศักยภาพ ผ่านการให้ความรักความเอาใจใส่ มีความผูกพันทางอารมณ์ ส่งเสริม โอกาสให้เด็กได้เรียนรู้โดยใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้แก่ การเล่น ทดลอง ค้นพบตนเอง คิดแก้ปัญหา คิดริเริ่มสร้างสรรค์ เลือกตัดสินใจ ใช้ภาษา สื่อความหมาย และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เพื่อเตรียมความพร้อมในการใช้ชีวิตในสังคม ต่อไป⁽²⁻³⁾

การส่งเสริมการเลี้ยงเด็กเชิงบวกควรเริ่มตั้งแต่ในเด็กปฐมวัย โดยผู้ปกครองและสมาชิกในครอบครัวต้องเป็น แบบอย่างในการมีระเบียบวินัยให้แก่เด็ก ใช้เหตุผลประกอบกับการใส่ใจในอารมณ์ของเด็ก เปิดโอกาสให้เด็กร่วมวางแผนระเบียบ ของบ้าน และมีการสื่อสารให้เด็กและสมาชิกในครอบครัวรับทราบอย่างชัดเจน เพื่อให้ทุกคนในครอบครัวปฏิบัติในแนวทาง เดียวกัน เป็นการป้องกันไม่ให้เกิดความสับสน และยังเป็นส่งเสริมความคิดเชิงบริหาร (Executive Function: EF) ของเด็กอีกทางหนึ่ง⁽³⁻⁵⁾ ดังนั้นพฤติกรรมของผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กให้มีความคิดเชิงบวกจึงสำคัญกับเด็ก โดยเฉพาะเด็กปฐมวัย เนื่องจากเป็นวัยที่สำคัญในการวางรากฐานของพัฒนาการมนุษย์ ทำให้เด็กประสบความสำเร็จ ในชีวิต จากการสำรวจความคิดเชิงบริหารในประเทศไทยในเด็กอายุ 2 - 6 ปี จำนวน 2,965 คน พบว่า เด็กไทยร้อยละ 28.32 มีความคิดเชิงบริหารต่ำกว่าเกณฑ์⁽⁶⁾ ส่งผลต่อความพร้อมในการเรียนรู้และเกิดปัญหาพฤติกรรมของเด็ก ตามมาได้ ดังนั้น มีหลายปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เด็กให้มีความคิดเชิงบริหาร ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูเด็กที่มีรูปแบบที่เปลี่ยนแปลงไปตามบริบทของสังคม ขาดความรักความผูกพัน การสนับสนุนทางสังคมที่มี ข้อจำกัด สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ของเด็ก ภาวะอารมณ์ของผู้ปกครอง เป็นต้น อาจเป็นปัจจัยที่มีผลทำให้ ผู้ปกครองมีการตอบสนองอย่างไม่เหมาะสมได้

การเสริมสร้างความผูกพันทางอารมณ์สำหรับเด็กวัยแรกเกิด - 5 ปี ด้วย “กิน กอด เล่น เล่า” สำหรับผู้ปกครอง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการเสริมสร้างความผูกพันทางอารมณ์ระหว่างผู้ปกครองกับเด็กวัยแรกเกิด - 5 ปี เพื่อให้เด็กมีความผูกพัน ทางอารมณ์ที่มั่นคงกับผู้ปกครอง ซึ่งจะส่งผลให้เด็กรู้จักกินเป็น เล่นเป็น ฟังเป็น รักคนอื่นเป็น มีจิตใจที่ดี มีการแสดงออก ทางอารมณ์ที่เหมาะสม ยอมรับนับถือตนเอง และได้รับการยอมรับจากผู้อื่น ท้ายสุดเด็กจะมีความฉลาดทางอารมณ์ พร้อมทั้ง จะออกสู่สังคม และเผชิญโลกภายนอกได้อย่างมีความสุข และเข้มแข็งต่อไป⁽⁷⁾ พฤติกรรมที่แสดงออกระหว่างเด็กกับผู้ปกครอง ในการตอบสนองต่อความต้องการของเด็ก และการสื่อสารความรู้สึกถึงกัน เมื่อเด็กได้รับความใส่ใจ ปกป้องดูแลจากผู้ปกครอง จะทำให้เด็กสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างปลอดภัย รวมถึงการสนับสนุนทางสังคมเป็นปัจจัยทางจิตวิทยาที่มีความสัมพันธ์กับ พฤติกรรม เป็นการได้รับการตอบสนองของบุคคลที่ครอบคลุมความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ เป็นสิ่งที่ทำให้เกิดผลดีต่อ ภาวะสุขภาพและการส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็กของผู้ปกครองได้ด้วย ในพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่เด็กปฐมวัย เพื่อให้เกิดทักษะเชิงบริหารร่วมกับการส่งเสริมความผูกพันทางอารมณ์อย่างสร้างสรรค์ตามการสนับสนุนทางสังคมได้

สถานการณ์ระดับสติปัญญา (IQ) ของเด็กปฐมวัย (0 - 6 ปี) ระดับสติปัญญาเฉลี่ยทั้งประเทศอยู่ที่ 98.20 จากการสำรวจ ระดับสติปัญญา (IQ) ของเด็ก เขตสุขภาพที่ 9 (2563) ประกอบด้วย 4 จังหวัด คือ นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ และชัยภูมิ จากข้อมูลโครงการมหัศจรรย์ 1,000 วัน Plus พบว่าเด็กปฐมวัยมีระดับสติปัญญา (IQ) คะแนนเฉลี่ย ดังนี้ 96.25, 98.60,

95.41, 95.81 ตามลำดับ และความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) มีคะแนนเฉลี่ยดังนี้ 46.94, 46.49, 47.99, 43.59 ตามลำดับ สอดคล้องกับการสำรวจข้อมูลค่าเฉลี่ยระดับสติปัญญา (IQ) ของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เขตสุขภาพที่ 9⁽⁸⁾ พบว่า ค่าเฉลี่ยระดับสติปัญญา (IQ) คะแนนเฉลี่ย ดังนี้ 99.80, 100.30, 98.50, 98.00 ตามลำดับ จากข้อมูลดังกล่าวพบว่า เด็กในจังหวัดชัยภูมิมีคะแนนเฉลี่ยความฉลาดทางสติปัญญา และความฉลาดทางอารมณ์ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ สอดคล้องกับการศึกษาคุณภาพชีวิตเด็กปฐมวัยในครอบครัวแห่งด้วยความรักของครอบครัว จังหวัดชัยภูมิ⁽⁹⁾ พบว่า ผู้ปกครอง มีการส่งเสริมคุณภาพชีวิตเด็กเพื่อให้เด็กมีความสามารถในการตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐาน 3 ด้าน ได้แก่ 1) มีความรักเด็ก 2) อยู่ใกล้ชิดเด็กเกิดความผูกพัน และ 3) เสริมกำลังใจซึ่งกันและกัน แต่ยังพบว่ามีปัญหาและอุปสรรคในการเลี้ยงดูเด็ก ได้แก่ 1) ขาดการใช้เวลาคุณภาพ 2) ค่าใช้จ่ายในครอบครัวไม่เพียงพอ และ 3) เด็กติดสื่อดิจิทัล ทั้ง 3 ปัญหาเหมือนเป็นห่วงโซ่ที่มีผลต่อเนื่องเชื่อมโยงกัน ส่งผลต่อการพัฒนาสมองด้านความคิดของเด็ก

จากข้อมูลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านความผูกพันทางอารมณ์ และด้านการสนับสนุนทางสังคมกับพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้เด็กปฐมวัยของผู้ปกครอง จังหวัดชัยภูมิ โดยคาดว่าผลการศึกษาที่ได้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยด้วยความผูกพันทางอารมณ์และการสนับสนุนทางสังคมของผู้ปกครอง และขยายผลสู่พื้นที่อื่นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความผูกพันทางอารมณ์ การสนับสนุนทางสังคมและพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้เด็กปฐมวัยของผู้ปกครอง จังหวัดชัยภูมิ
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านความผูกพันทางอารมณ์ และปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคมกับพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้เด็กปฐมวัยของผู้ปกครอง จังหวัดชัยภูมิ

คำถามการวิจัย

1. ระดับความผูกพันทางอารมณ์ การสนับสนุนทางสังคมและพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้เด็กปฐมวัยของผู้ปกครอง จังหวัดชัยภูมิเป็นอย่างไร
2. ปัจจัยด้านความผูกพันทางอารมณ์ และปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้เด็กปฐมวัยของผู้ปกครอง จังหวัดชัยภูมิหรือไม่ อย่างไร

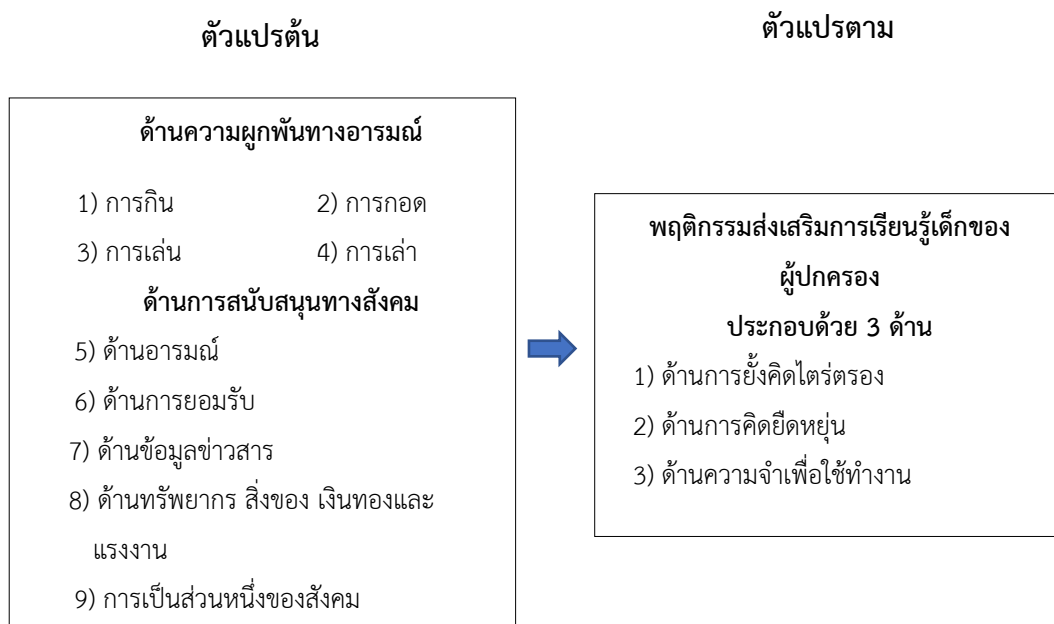
สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยด้านความผูกพันทางอารมณ์ และปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้เด็กปฐมวัยของผู้ปกครอง จังหวัดชัยภูมิ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านความผูกพันทางอารมณ์ และด้านการสนับสนุนทางสังคมกับพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้เด็กปฐมวัยของผู้ปกครอง จังหวัดชัยภูมิ ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้เด็กปฐมวัยสำหรับผู้ปกครอง จังหวัดชัยภูมิ ตามแนวคิดของ Shing et al.⁽¹⁰⁾ ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านการยั้งคิดไตร่ตรอง (2) ด้านการคิดยืดหยุ่น และ (3) ด้านความจำเพื่อใช้งาน โดยศึกษาเชิงความสัมพันธ์ระหว่าง 2 ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านความผูกพันทางอารมณ์⁽⁷⁾ ด้วย 4 กิจกรรม ได้แก่ (1) การกิน (2) การกอด (3) การเล่น และ (4) การเล่า และ 2) ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม ตามแนวคิดของคอบบ์และเซฟเฟอร์⁽¹¹⁻¹²⁾ ประกอบด้วย 5 ด้าน

คือ (1) ด้านอารมณ์ (2) ด้านการยอมและเห็นคุณค่า (3) ด้านข้อมูลข่าวสาร (4) ด้านทรัพยากร สิ่งของ เงินทอง และแรงงาน และ (5) ด้านการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม สรุปเป็นกรอบแนวคิดดังภาพที่ 1



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงพรรณนาหาความสัมพันธ์ (Descriptive correlation research)

ประชากรและตัวอย่าง

ประชากร คือ ผู้ปกครองเด็กปฐมวัย (อายุ 2 - 6 ปี) ที่อาศัยอยู่ในจังหวัดชัยภูมิ จำนวนของผู้ปกครองทั้งสิ้น 36,123 คน (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดชัยภูมิ, 2566) รายละเอียดดังนี้

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ดูแลเด็กปฐมวัย (ตั้งแต่อายุ 2 ปีบริบูรณ์ ถึงอายุ 5 ปี 11 เดือน 29 วัน) เป็นผู้ที่ทำหน้าที่หลักในการเลี้ยงดูเด็ก ทั้งเพศชายและหญิง อายุตั้งแต่ 20 - 60 ปี

เกณฑ์ในการคัดเข้า (Inclusion Criteria) คือ เป็นผู้ที่มีหน้าที่หลักในการเลี้ยงดูเด็ก มีสุขภาพปกติ ไม่มีความพิการ หรือไม่มีโรคประจำตัวร้ายแรงใดๆ อาศัยอยู่ในครอบครัวที่ขึ้นทะเบียนบ้านและอาศัยอยู่ในจังหวัดชัยภูมิ ทำหน้าที่เลี้ยงดูเด็ก นาน 6 เดือนขึ้นไป มีความสัมพันธ์เป็นเครือญาติ สามารถสื่อสาร อ่านออก เขียนได้ และผู้ปกครองยินดีเข้าร่วมการวิจัย

เกณฑ์ในการคัดออก (Exclusion Criteria) คือ ผู้ปกครองมีภาวะเจ็บป่วยเรื้อรัง และผู้ปกครองหรือครอบครัวที่ไม่สมัครใจเข้าร่วมโครงการ

การคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่าง คำนวณจากจำนวนของผู้ปกครอง อาศัยอยู่ในจังหวัดชัยภูมิ ทั้งหมดจำนวน 36,123 คน ใช้สูตรในการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างในการประมาณค่าเฉลี่ยโดยใช้สูตร Krejcie and Morgan⁽¹³⁾ มีดังนี้

$$n = \frac{X^2 NP(1-P)}{d^2 P(1-P)}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนผู้ปกครอง (36,123 คน)

X^2 = ค่าไคสแควร์ที่ df เท่ากับ 1 และระดับความเชื่อมั่น 95% (เท่ากับ 3.841)

P = สัดส่วนของประชากร หากไม่ทราบใส่ค่า 0.05

d = ค่าคาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ (0.05)

$$\begin{aligned} \text{แทนค่า } n &= \frac{(3.841)(36,123)(0.05)(1-0.05)}{(0.05)^2(0.05)(1-0.05)} \\ &= 379.95 \\ &= 380 \end{aligned}$$

ได้จำนวนตัวอย่าง 380 คน และได้เพิ่มขนาดของกลุ่มตัวอย่างเพื่อป้องกันการสูญหายอีกประมาณ 5% ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้จึงกำหนดจำนวนตัวอย่าง 400 ตัวอย่าง ที่ใช้ในการตอบแบบสอบถาม จำนวน 8 อำเภอ ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิหลายขั้นตอน (Stratified Multi-Stage Random Sampling) โดยมีขั้นตอนกำหนดกลุ่มตัวอย่างดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เลือกอำเภอที่ศึกษาในจังหวัดชัยภูมิ โดยใช้การสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้ 8 อำเภอ จากทั้งหมด 16 อำเภอ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 50 ของจำนวนอำเภอทั้งหมดในจังหวัดชัยภูมิ

ขั้นตอนที่ 2 เลือกตำบลตัวอย่างที่ศึกษาในจังหวัดชัยภูมิ โดยใช้การสุ่มอย่างง่าย เลือก 1 ตำบลต่อ 1 อำเภอ ได้ทั้งหมด 8 ตำบล ได้แก่ 1) ตำบลนาเสียว อำเภอเมืองชัยภูมิ 2) ตำบลกุดชุมแสง อำเภอหนองบัวแดง 3) ตำบลฝักปึง อำเภอภูเขียว 4) ตำบลหนองไผ่ อำเภอแก้งคร้อ 5) ตำบลบ้านขาม อำเภอจัตุรัส 6) ตำบลบ้านเพชร อำเภอบำเหน็จณรงค์ 7) ตำบลโนนแดง อำเภอบ้านเขว้า และ 8) ตำบลห้วยไร่ อำเภอกอนสวรรค์

ขั้นตอนที่ 3 เลือกกลุ่มตัวอย่าง จากครอบครัวที่มีผู้ปกครองอาศัยอยู่กับเด็ก (2 - 6 ปี) ตามเกณฑ์ในการคัดเลือก โดยใช้การสุ่มแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยกำหนดให้เลือกในแต่ละชุมชนตัวอย่าง แล้วหาขนาดตัวอย่างในแต่ละหมู่บ้านตามสัดส่วน (Proportional Allocation) จากนั้นสุ่มตัวอย่างดังกล่าว โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ให้ได้ขนาดตัวอย่างตามจำนวนที่คำนวณไว้ คือ 400 คน ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลตั้งแต่ พฤศจิกายน 2566 ถึง มีนาคม 2567

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามประกอบด้วย 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ปกครองมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check Lists) โดยถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ความสัมพันธ์กับเด็ก ระดับการศึกษา ลักษณะครอบครัว อาชีพ ภาวะสุขภาพ รายได้ของครอบครัว ความเพียงพอของรายได้ และจำนวนชั่วโมงในการทำกิจกรรมกับเด็ก จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 2 ข้อมูลส่วนบุคคลของเด็ก มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check Lists) โดยถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ น้ำหนักตามเกณฑ์ ส่วนสูงตามเกณฑ์ สัดส่วน ภาวะสุขภาพ การขาดเรียนของเด็ก เวลาที่เด็กเล่นสื่อดิจิทัล พัฒนาการเด็ก จำนวน 9 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามด้านความผูกพันทางอารมณ์ของผู้ปกครอง จังหวัดชัยภูมิ ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการกิน 2) ด้านการกอด 3) ด้านการเล่น และ 4) ด้านการเล่า มีข้อคำถาม 5 ข้อ/ด้าน รวมเป็นข้อคำถามจำนวนทั้งหมด 20 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ดังนี้

5 คะแนน = เสมอ	หมายถึง ปฏิบัติพฤติกรรมนั้นเป็นประจำทุกวันหรือ 6 วัน/สัปดาห์
4 คะแนน = บ่อยครั้ง	หมายถึง ปฏิบัติพฤติกรรมนั้น 5 วัน/สัปดาห์
3 คะแนน = ปานกลาง	หมายถึง ปฏิบัติพฤติกรรมนั้น 3 วัน/สัปดาห์
2 คะแนน = นานๆ ครั้ง	หมายถึง ปฏิบัติพฤติกรรมนั้น 1 - 2 วัน/สัปดาห์
1 คะแนน = ไม่ปฏิบัติ	หมายถึง ไม่ปฏิบัติพฤติกรรมนั้นเลย

คะแนนรวมทั้งหมดคำนวณเป็นคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และกำหนดระดับได้ดังนี้

ระดับมาก	คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.67 - 5.00
ระดับปานกลาง	คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.34 - 3.66
ระดับน้อย	คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.00 - 2.33

ตอนที่ 4 แบบสอบถามด้านการสนับสนุนทางสังคมของผู้ปกครอง จังหวัดชัยภูมิ ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านอารมณ์ จำนวน 5 ข้อ 2) ด้านการยอมรับและเห็นคุณค่า จำนวน 4 ข้อ 3) ด้านข้อมูลข่าวสาร จำนวน 4 ข้อ 4) ด้านทรัพยากรสิ่งของ จำนวน 5 ข้อ และ 5) การเป็นส่วนหนึ่งของสังคม จำนวน 4 ข้อ รวมข้อคำถามจำนวนทั้งหมด 22 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ดังนี้

5 คะแนน = เสมอ	หมายถึง ปฏิบัติพฤติกรรมเป็นประจำทุกวันหรือ 6 วัน/สัปดาห์
4 คะแนน = บ่อยครั้ง	หมายถึง ปฏิบัติพฤติกรรม 5 วัน/สัปดาห์
3 คะแนน = ปานกลาง	หมายถึง ปฏิบัติพฤติกรรม 3 วัน/สัปดาห์
2 คะแนน = นานๆ ครั้ง	หมายถึง ปฏิบัติพฤติกรรม 1-2 วัน/สัปดาห์
1 คะแนน = ไม่ปฏิบัติ	หมายถึง ไม่ปฏิบัติพฤติกรรมเลย

คะแนนรวมทั้งหมดคำนวณเป็นคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และกำหนดระดับได้ดังนี้

ระดับมาก	คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.67 - 5.00
ระดับปานกลาง	คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.34 - 3.66
ระดับน้อย	คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.00 - 2.33

ตอนที่ 5 แบบสอบถามพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้เด็กปฐมวัยของผู้ปกครอง จังหวัดชัยภูมิ ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการยับยั้ง การหยุด (Inhibit) 2) ด้านความคิด (Shift) และ 3) ด้านความจำขณะใช้งาน (Working memory) ข้อคำถามประกอบด้วย 1) ด้านการยับยั้ง การหยุด จำนวน 10 ข้อ 2) ด้านความคิด จำนวน 5 ข้อ และ 3) ด้านความจำขณะใช้งาน จำนวน 6 ข้อ รวมเป็นข้อคำถามมีจำนวนทั้งหมด 21 ข้อ มีลักษณะ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ดังนี้

5 คะแนน = เสมอ	หมายถึง ปฏิบัติพฤติกรรมเป็นประจำทุกวันหรือ 6 วัน/สัปดาห์
4 คะแนน = บ่อยครั้ง	หมายถึง ปฏิบัติพฤติกรรม 5 วัน/สัปดาห์
3 คะแนน = ปานกลาง	หมายถึง ปฏิบัติพฤติกรรม 3 วัน/สัปดาห์

2 คะแนน = นานๆ ครั้ง	หมายถึง ปฏิบัติพฤติกรรม 1-2 วัน/สัปดาห์
1 คะแนน = ไม่ปฏิบัติ	หมายถึง ไม่ปฏิบัติพฤติกรรมเลย
คะแนนรวมทั้งหมดคำนวณเป็นคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และกำหนดระดับได้ดังนี้	
ระดับมาก	คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.67 - 5.00
ระดับปานกลาง	คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.34 - 3.66
ระดับน้อย	คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.00 - 2.33

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้รับการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน และตรวจสอบความความเที่ยงของเครื่องมือ (Reliability) โดยนำเครื่องมือไปทดสอบกับผู้ปกครองตำบลโคกสูง อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน จำนวน 30 คน มีแบบสอบถามทั้งหมด 3 ชุด ได้แก่ 1) แบบสอบถามด้านความผูกพันทางอารมณ์ของผู้ปกครอง จังหวัดชัยภูมิ 2) แบบสอบถามด้านการสนับสนุนทางสังคมของผู้ปกครอง จังหวัดชัยภูมิ และ 3) แบบสอบถามพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยของผู้ปกครอง จังหวัดชัยภูมิ ใช้การทดสอบค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.82, 0.84 และ 0.86 ตามลำดับ ค่าความเชื่อมั่นภาพรวมของแบบสอบถามเท่ากับ 0.84

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ปกครองและเด็ก ปัจจัยด้านความผูกพันทางอารมณ์ ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม และพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยของผู้ปกครอง ด้วยการวิเคราะห์สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ปัจจัยด้านความผูกพันทางอารมณ์ และด้านการสนับสนุนทางสังคมกับพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กของผู้ปกครอง โดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product-moment correlation: r) กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ $p < 0.05$ ตามลำดับ

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้ตระหนักและให้ความสำคัญในการพิทักษ์สิทธิ โดยมีการชี้แจงให้ผู้เข้าร่วมวิจัยทราบถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย ลักษณะการเก็บข้อมูล ขั้นตอนการเก็บข้อมูล ลงนามในเอกสารยินยอมในการเข้าร่วมการวิจัย ซึ่งสามารถขอลถอนตัวจากการวิจัยได้ตลอดเวลา และการนำเสนอข้อมูลในภาพรวม โครงการวิจัยได้ผ่านการพิจารณารับรอง จากคณะกรรมการจริยธรรมวิจัยในมนุษย์จากมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ เลขที่ HE 66-1-026

ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครอง จำนวน 400 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 91.2 อายุ 51 - 60 ปี ร้อยละ 38.8 ความสัมพันธ์กับเด็กส่วนใหญ่เป็นมารดา ร้อยละ 50.00 ลักษณะครอบครัวขยาย ร้อยละ 45.2 สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 40.0 สถานภาพสมรส ร้อยละ 69.5 ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป ร้อยละ 33.2 สุขภาพแข็งแรง ร้อยละ 82.0 รายได้อยู่ระหว่าง 10,001 - 15,000 บาท ร้อยละ 33.50 รายได้ครอบครัวมีเพียงพอแต่ไม่เหลือเก็บ ร้อยละ 33.5 มีเวลาทำกิจกรรมกับเด็ก 3 - 4 ชั่วโมง/วัน ร้อยละ 41.3 การใช้สมุดสุขภาพแม่และเด็ก ร้อยละ 94.8 และไม่ใช้คู่มือเฝ้าระวังพัฒนาการ (DSPM) ร้อยละ 68.5

ข้อมูลทั่วไปของเด็ก จำนวน 400 คน พบว่า เด็กส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 55.5 อายุ 3 ปี ร้อยละ 51.0 น้ำหนักตามเกณฑ์ ร้อยละ 67.2 สูงตามเกณฑ์ ร้อยละ 77.0 สมส่วน ร้อยละ 74.0 ดื่มนมมารดาหลังคลอดนาน 3 - 4 เดือน ร้อยละ 34.0 ภาวะสุขภาพปกติ ร้อยละ 65.2 ขาดเรียนเป็นบางครั้ง ร้อยละ 59.2 เด็กเล่นสื่อดิจิทัล 1 - 2 ชั่วโมง/วัน ร้อยละ 43.8 และพัฒนาการผ่านตามเกณฑ์ ร้อยละ 72.3

ระดับความผูกพันทางอารมณ์ของผู้ปกครอง ผลการศึกษา พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.42) ด้านการเล่นมีค่าระดับสูงสุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.52) ส่วนด้านการเล้ามีค่าต่ำสุด อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.62$, S.D. = 0.74) สรุปได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ระดับความผูกพันทางอารมณ์ของผู้ปกครอง จังหวัดชัยภูมิ (n = 400)

ความผูกพันทางอารมณ์ของผู้ปกครอง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านการกิน	4.10	0.50	มาก
ด้านการกอด	4.04	0.53	มาก
ด้านการเล่น	4.23	0.52	มาก
ด้านการเล้า	3.62	0.74	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม	4.05	0.42	มาก

ระดับการสนับสนุนทางสังคมของผู้ปกครอง ผลการศึกษา พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.47) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านข้อมูลข่าวสาร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.59) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยระดับต่ำสุด คือ ด้านการยอมรับและเห็นคุณค่า อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.48$, S.D. = 0.57) สรุปได้ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ระดับการสนับสนุนทางสังคมของผู้ปกครอง จังหวัดชัยภูมิ (n = 400)

ปัจจัยการสนับสนุนทางสังคมของผู้ปกครอง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านอารมณ์	4.12	0.45	มาก
2. ด้านการยอมรับและเห็นคุณค่า	3.48	0.57	ปานกลาง
3. ด้านข้อมูลข่าวสาร	4.40	0.59	มาก
4. ด้านทรัพยากร สิ่งของ เงินทอง และแรงงาน	4.26	0.47	มาก
5. ด้านการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม	4.27	0.69	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.05	0.47	มาก

ระดับพฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็กที่ผู้ปกครองเลี้ยงดูเด็กในระยะ 6 เดือนที่ผ่านมา ผลการศึกษา พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.22$, S.D. = 0.60) ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยระดับสูงสุด คือ ด้านการคิดยืดหยุ่น ($\bar{X} = 3.53$, S.D. = 0.63) ส่วนด้านการยับยั้งไตร่ตรอง และด้านความจำในการทำงาน อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าไม่ต่างกันมาก ($\bar{X} = 3.09$, S.D. = 0.76, $\bar{X} = 3.05$, S.D. = 0.81) ตามลำดับ สรุปได้ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ระดับพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กของผู้ปกครอง (n = 400)

พฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กของผู้ปกครอง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านการยับยั้งไตร่ตรอง	3.09	0.76	ปานกลาง
ด้านการคิดยืดหยุ่น	3.53	0.63	ปานกลาง
ด้านความจำในการทำงาน	3.05	0.81	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม	3.22	0.60	ปานกลาง

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านความผูกพันทางอารมณ์และการสนับสนุนทางสังคมกับพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กของผู้ปกครอง จังหวัดชัยภูมิ พบว่า ภาพรวมปัจจัยด้านความผูกพันทางอารมณ์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กของผู้ปกครอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ .01 โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.16 และปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม ภาพรวมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กของผู้ปกครอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ .05 โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.14 สรุปได้ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยความผูกพันทางอารมณ์ การสนับสนุนทางสังคม กับพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กของผู้ปกครอง จังหวัดชัยภูมิ (n = 400)

ปัจจัย	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)
1. ความผูกพันทางอารมณ์	0.16**
ด้านการกิน	0.19**
ด้านการกอด	0.11**
ด้านเล่น	0.21**
ด้านการเล่า	0.10**
2. การสนับสนุนทางสังคม	0.14*
ด้านอารมณ์	0.11*
ด้านการยอมรับและเห็นคุณค่า	0.11*
ด้านข้อมูลข่าวสาร	0.14*
ด้านทรัพยากรสิ่งของ/เงินทอง/แรง	0.15*
ด้านการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม	0.12*

*p<.05, **p<.01

สรุปและอภิปรายผล

1. ระดับความผูกพันทางอารมณ์ การสนับสนุนทางสังคมและพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยของผู้ปกครอง จังหวัดชัยภูมิ ผลการศึกษาครั้งนี้ พบว่า

1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครอง พบว่า ภาพรวมกลุ่มตัวอย่างของผู้ปกครองเป็นมารดา ร้อยละ 50.0 เพศหญิง ร้อยละ 91.2 อายุ 51 - 60 ปี ร้อยละ 38.8 มีเวลาทำกิจกรรมกับเด็ก 3 - 4 ชั่วโมง/วัน ร้อยละ 41.3 มีการใช้สมุดสุขภาพแม่และเด็ก ร้อยละ 94.8 แต่ไม่ใช้คู่มือเฝ้าระวังพัฒนาการ (DSPM) ร้อยละ 68.5 การศึกษาครั้งนี้พบประเด็นที่สำคัญ คือ ผู้ปกครองมีการใช้สมุดสุขภาพแม่และเด็กในการประเมินและติดตามภาวะสุขภาพของเด็กอย่างต่อเนื่อง แต่การใช้คู่มือ

แผนการวางแผนพัฒนาการ (DSPM) ต่ำกว่าตัวชี้วัดที่กำหนด คือ เด็กอายุ 0 - 5 ปี ต้องได้รับการคัดกรองพัฒนาการด้วยคู่มือ (DSPM) คิดเป็นร้อยละ 90 และเกณฑ์เป้าหมาย ร้อยละของเด็กอายุ 0 - 5 ปี มีพัฒนาการสมวัย ร้อยละ 85 ซึ่งพัฒนาการเด็กสมวัย หมายถึง เด็กทุกคนได้รับการตรวจคัดกรองพัฒนาการโดยใช้คู่มือแผนการวางแผนพัฒนาการเด็ก (DSPM) แล้วผลการตรวจคัดกรองผ่านครบ 5 ด้าน ในการตรวจคัดกรองพัฒนาการครั้งแรกรวมกับเด็กที่พบพัฒนาการสงสัยล่าช้า และได้รับการติดตามให้ได้รับการกระตุ้นพัฒนาการและประเมินซ้ำแล้ว ผลการประเมินผ่านครบ 5 ด้านภายใน 30 วัน⁽¹⁴⁾ สอดคล้องกับรัฐบาลได้มีการดำเนินงานและพัฒนาเด็กปฐมวัยภายใต้กฎหมาย เริ่มตั้งแต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 การกำหนดเป็นยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545) และ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2553) รวมถึงแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 ทั้งนี้ กระทรวงสาธารณสุขได้ดำเนินการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย โดยใช้คู่มือแผนการวางแผนพัฒนาการเด็กปฐมวัย (Developmental Surveillance and Promotion Manual ; DSPM) สำหรับในการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย โดยมีแนวทางส่งเสริมกระตุ้นพัฒนาการเป็นเครื่องกำกับให้การดำเนินงานด้านเด็กปฐมวัยของประเทศเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ควรให้ผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญในการใช้คู่มือแผนการวางแผนพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) เพราะเป็นเครื่องมือที่พัฒนาไว้ให้สำหรับผู้ปกครองสามารถประเมินพัฒนาการเด็กและสามารถส่งเสริมพัฒนาการได้ง่ายและปฏิบัติได้ที่บ้าน โดยผ่านกิจกรรมกิน กอด เล่น เล่า ร้อง เต้น วาด สร้างสมาธิอย่างเหมาะสมตามช่วงวัย

1.2 ข้อมูลทั่วไปของเด็กปฐมวัย พบว่า เด็กส่วนใหญ่เป็น เพศชาย ร้อยละ 55.5 อายุ 3 ปี ร้อยละ 51.0 น้ำหนักตามเกณฑ์ร้อยละ 67.2 สูงตามเกณฑ์ร้อยละ 77.0 สมส่วนร้อยละ 74.0 ตีมนมมารดาหลังคลอดนาน 3 - 4 เดือน ร้อยละ 34.0 ภาวะสุขภาพปกติ ร้อยละ 65.2 ขาดเรียนเป็นบางครั้ง ร้อยละ 59.2 เด็กเล่นสื่อดิจิทัล 1 - 2 ชั่วโมง/วัน ร้อยละ 43.8 และพัฒนาการผ่านตามเกณฑ์ ร้อยละ 72.3 จากการศึกษาครั้งนี้สะท้อนให้เห็นว่า เด็กมีแนวโน้มมีภาวะทุพโภชนาการจากการชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูงไม่เป็นไปตามเกณฑ์ คือ เด็กอายุ 0 - 5 ปี สูงดีสมส่วน ร้อยละ ≥ 68 รวมทั้งการตีมนมมารดาหลังคลอดต่ำกว่าผลลัพธ์ตามเป้าหมาย ร้อยละ 65.0 ของทารกแรกเกิดถึงอายุต่ำกว่า 6 เดือน กินนมแม่อย่างเดียว⁽¹⁵⁾ สอดคล้องกับการสำรวจสถานการณ์เด็กและสตรีในประเทศไทย พ.ศ. 2562 พบว่า ภาวะโภชนาการของเด็ก ร้อยละของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี น้ำหนักเทียบกับอายุมีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 7.7 ความสูงเทียบกับอายุ พบภาวะเตี้ยแคระแกร็น ร้อยละ 13.3 น้ำหนักเทียบกับความสูง พบภาวะผอมแห้ง ร้อยละ 7.7 และพบภาวะน้ำหนักเกิน ร้อยละ 9.2⁽¹⁶⁾ ภาวะโภชนาการของเด็กเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงสุขภาพโดยรวมของเด็ก เมื่อเด็กได้รับอาหารอย่างเพียงพอ ไม่เจ็บป่วยบ่อยๆ และได้รับการดูแลอย่างดี เด็กจะมีการเจริญเติบโตอย่างสมส่วนและถือว่าได้รับการเลี้ยงดูอย่างดี อาหารและโภชนาการในช่วงวัยทารกและเด็กเล็ก เป็นพื้นฐานสำคัญของการมีสุขภาพและสติปัญญาที่ดีในระยะยาว⁽¹⁷⁾ ดังนั้น ส่วนสูงและน้ำหนักของเด็กปฐมวัยจึงเป็นตัวบ่งชี้ทางอ้อมของสุขภาพ และเป็นดัชนีบ่งชี้ภาวะสุขภาพโดยรวมของเด็กและเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการพัฒนาเด็กให้เติบโตเต็มศักยภาพ มีสุขภาพดีและมีเขาวนปัญญาที่พร้อมจะเรียนรู้พัฒนาทักษะเพื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ ดังนั้น ผู้ปกครองที่เป็นบุคคลที่ใกล้ชิดเด็กมากที่สุดควรมีความรู้ความเข้าใจอย่างรอบด้าน ทั้งภาวะโภชนาการและการใช้สื่อดิจิทัลอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับการศึกษาของ กุลชาติ พันธวรกุล และเมษา นวลศรี⁽¹⁸⁾ เด็กยุคใหม่ต้องก้าวไปอยู่ในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี ซึ่งเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ที่เด็กจำเป็นต้องมีทักษะที่เกี่ยวข้องกับสื่อเทคโนโลยี ในยุคนี้ไม่ว่าจะเป็นทักษะและความรู้ในการใช้สื่อ ทักษะและความรู้ในการใช้เทคโนโลยี รวมถึงทักษะและความรู้ในการใช้สารสนเทศ เพื่อพัฒนาไปสู่ทักษะในการรู้เท่าทันสื่อในอนาคต

1.3 ระดับความผูกพันทางอารมณ์ของผู้ปกครอง จังหวัดชัยภูมิ พบว่า ด้านการเล่นมีค่าระดับสูงสุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.52) ส่วนด้านการเล่านิทานต่ำสุด อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.62$, S.D. = 0.74) ในภาพรวม

อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.42) จากการศึกษาครั้งนี้ พบว่า ความผูกพันทางอารมณ์ของผู้ปกครองด้านการเล่าต่ำกว่าทุกด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าผู้ปกครองไม่ได้ส่งเสริมให้เด็กได้เล่าเรื่องราวให้ตนเองได้รับรู้หรือฟัง ไม่มีหนังสือนิทานให้เด็กไว้อ่าน ในครอบครัวจำนวนน้อยมาก ขาดความผูกพันทางอารมณ์ในการส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่เด็ก ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาด้านสติปัญญาของเด็กในลำดับต่อไป สอดคล้องกับการศึกษาของ อัมรา อารงทรัพย์ และคณะ⁽¹⁹⁾ ศึกษาผลของการส่งเสริมพัฒนาการเด็กวัยแรกเกิด - 5 ปี ที่มีพัฒนาการสมวัย ด้วยนวัตกรรมการกิน กอด เล่น เล่า ไปดำเนินการเพื่อเสริมสร้างความผูกพันทางอารมณ์ในกลุ่มเด็กวัยแรกเกิด - 5 ปี และผู้เลี้ยงดูหลักขยายผลสู่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการเลี้ยงดูเด็ก สอดคล้องกับการศึกษาของ ยุภติ สงวนพงษ์ และคณะ⁽²⁰⁾ ศึกษาศักยภาพการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยด้วยการกิน กอด เล่น เล่า และการมีส่วนร่วมของผู้ดูแล พบว่า ผู้ดูแลมีปัญหา 5 ด้าน ได้แก่ 1) การรับประทานอาหารของเด็ก 2) การได้รับความอบอุ่นจากผู้ดูแล 3) การเล่น 4) การเล่าเรื่องของเด็ก และ 5) การมีส่วนร่วมในการอบรมเลี้ยงดูเด็กของผู้ดูแล ดังนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ดูแลเด็กควรมีศักยภาพในการเลี้ยงดูเด็กใน 3 ด้าน คือ ความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่ดีต่อการส่งเสริมพัฒนาการเด็กให้เหมาะสมตามวัย ดังนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ปกครองควรมีความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่ดีต่อการสร้างความผูกพันทางอารมณ์เพื่อให้เด็กมีการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมในชีวิตประจำวันง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน เช่น การกิน กอด เล่น เล่า อย่างสร้างสรรค์ เป็นต้น

1.4 ระดับการสนับสนุนทางสังคมของผู้ปกครอง จังหวัดชัยภูมิ พบว่า ด้านที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านข้อมูลข่าวสาร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.59) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยระดับต่ำสุด คือ ด้านการยอมรับและเห็นคุณค่า อยู่ในระดับปานกลาง รองมา คือ ด้านอารมณ์ ($\bar{X} = 3.48$, S.D. = 0.57, $\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.45) ตามลำดับ จากการศึกษาครั้งนี้ พบว่า ระดับการสนับสนุนทางสังคมของผู้ปกครองด้านการยอมรับและเห็นคุณค่า มีค่าเฉลี่ยระดับต่ำที่สุด อาจเนื่องจากผู้ปกครองมีการะในการทำหน้าที่หลายอย่างไม่เพียงแต่เลี้ยงดูเด็กเท่านั้น ยังต้องทำงานนอกบ้านเพื่อหารายได้เข้าครอบครัว อาจเป็นสาเหตุทำให้ผู้ปกครองเกิดการยอมรับและเห็นคุณค่าในตนเอง และมีระดับอารมณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้ง่าย สอดคล้องกับการศึกษาของ อรทัย วงศ์พิกุล⁽²¹⁾ ศึกษาผลของโปรแกรมการประยุกต์แรงสนับสนุนทางสังคมของผู้ปกครองร่วมกับ TEDA4I สำหรับเด็ก 0 - 5 ปี ที่มีพัฒนาการล่าช้า โดยโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ 9 นครราชสีมา พบว่า เด็กที่มีอายุระหว่าง 0 - 5 ปี ที่มีพัฒนาการล่าช้า มีพัฒนาการดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ดำเนินการภายใต้การประยุกต์แรงสนับสนุนทางสังคมใน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ข้อมูลข่าวสาร โดยการบรรยายความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาการล่าช้าตามแบบประเมิน DSPM ทั้ง 5 ด้าน 2) อารมณ์ผู้ปกครอง ได้แก่ การสร้างสัมพันธภาพ การเสริมแรงกำลังใจในการดูแลเด็ก 3) เครื่องมือ 4) การประเมินผล ดังนั้น ควรมีการสนับสนุนทางสังคมให้แก่ผู้ปกครองเพื่อความพร้อมทั้งด้านแหล่งประโยชน์และที่สำคัญคือ ด้านการยอมรับและเห็นคุณค่าด้านอารมณ์ให้สามารถปรับตัวได้มากขึ้น ควรมีช่องทางให้ผู้ปกครองได้ซักถามปัญหาหรือข้อสงสัย การให้คำแนะนำเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางการเรียนรู้แก่เด็ก โดยผ่านสื่อต่างๆ หรือกิจกรรมกลุ่ม การสร้างสัมพันธภาพภายในครอบครัว การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ปัญหา และการเสริมแรงกำลังใจในการดูแลเด็ก เพื่อให้ผู้ปกครองสามารถเลี้ยงดูเด็กให้เจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพต่อสังคมต่อไปได้

1.5 ระดับพฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็กที่ผู้ปกครองดูแลในระยะ 6 เดือนที่ผ่านมา พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการคิดยืดหยุ่น มีระดับคะแนนสูงสุด ($\bar{X} = 3.53$, S.D. = 0.63) ส่วนด้านการยับยั้งไตร่ตรอง และด้านความจำในการทำงาน อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าไม่ต่างกันมาก ($\bar{X} = 3.09$, S.D. = 0.76, $\bar{X} = 3.05$, S.D. = 0.81) ตามลำดับ ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.22$, S.D. = 0.60) จากการศึกษาครั้งนี้ พบว่า พฤติกรรมการเรียนรู้แก่เด็กของผู้ปกครอง ทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด สะท้อนให้เห็นว่าผู้ปกครองยังขาดความรู้ ทักษะในพฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมให้แก่เด็ก จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ปกครองควรมีการจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้แก่เด็ก เพื่อช่วยให้เด็กเกิดกระบวนการความคิดระดับสูงของสมองส่วนหน้าที่เกี่ยวข้องกับความคิด ความรู้สึก และการกระทำการเรียนรู้ทักษะ EF

(Executive Functions) ตามแนวคิดของ Shing et al. ⁽¹²⁾ ประกอบด้วย 3 ด้าน 1) ด้านการยับยั้งไตร่ตรอง 2) ด้านการคิดยืดหยุ่น และ 3) ด้านความจำในการทำงาน ซึ่งเป็นทักษะกลุ่มพื้นฐานการเรียนรู้ของเด็ก สอดคล้องกับการศึกษาของ วันวิสา ม่วงทอง⁽²²⁾ ศึกษาการพัฒนาารูปแบบการจัดประสบการณ์ตามแนวทักษะการคิดเพื่อชีวิต ที่สำเร็จเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดเชิงเหตุผลสำหรับเด็กปฐมวัย พบว่า แนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่เด็ก ควรจะมีปัจจัย 5 ปัจจัย คือ 1) ความรู้ของครูผู้สอนที่สำคัญที่สุดเป็นสิ่งแรก เป็นจุดตั้งต้น ครูต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะการคิดเพื่อชีวิตที่สำเร็จ 2) กิจกรรมที่มีอยู่ในแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวทักษะการคิด โดยต้องเป็นไปตามหลักการความรู้ฐานราก การพัฒนามนุษย์ 3 มิติ ได้แก่ (1) ด้านตัวตน (2) พัฒนาการ 4 ด้าน (3) ทักษะสมอง EF 3) เทคนิคการจัดประสบการณ์นั้น ประกอบด้วย คำถาม การยื่นปัญหาให้เด็ก และการบูรณาการกิจกรรมที่มีความท้าทาย ได้ทดลองซึ่งต้องสอดคล้องกับเป้าหมายและจุดประสงค์ 4) การจัดสภาพแวดล้อม และ 5) สัมพันธภาพที่ดีกับเด็ก มีสภาพพร้อมสอนให้เด็กมีทักษะการคิดเพื่อชีวิตที่สำเร็จ

2. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านความผูกพันทางอารมณ์และการสนับสนุนทางสังคม กับพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กของผู้ปกครอง จังหวัดชัยภูมิ พบว่า ภาพรวมปัจจัยด้านความผูกพันทางอารมณ์และปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กของผู้ปกครองโดยมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ .01 และ .05 ตามลำดับ โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.156, 0.142 ตามลำดับ สนับสนุนสมมติฐานการศึกษาวิจัยที่ตั้งไว้

2.1 ปัจจัยด้านความผูกพันทางอารมณ์ พบว่า ด้านการเล่า การกอด การกิน และการเล่นมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กของผู้ปกครอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ .01 โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.098, 0.108, 0.185, 0.205 ตามลำดับ จากการศึกษาครั้งนี้สะท้อนให้เห็นว่า การส่งเสริมความผูกพันทางอารมณ์เพื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมให้แก่เด็กทั้งจากการกิน กอด เล่น เล่า นั้น ผู้ปกครองเป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของเด็กมาก ดังนั้น ควรมีการส่งเสริมความผูกพันทางอารมณ์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน ให้สอดคล้องอย่างเหมาะสมตามช่วงวัย โดยเฉพาะการเล่า การกอด ซึ่งการศึกษาครั้งนี้มีระดับคะแนนต่ำที่สุด ดังนั้น ควรมีการส่งเสริมความผูกพันทางอารมณ์ให้แก่เด็ก เช่น การเล่านิทาน เสริมการกอดที่เหมาะสมเป็นการส่งเสริมพัฒนาการในทุกด้านทั้งด้านอารมณ์ สังคม และสติปัญญา สอดคล้องกับการศึกษาของ กัญญพัชร พงษ์ช้างอยู่⁽²³⁾ ศึกษาผลของโปรแกรมส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการเล่านิทานต่อความฉลาดทางอารมณ์ และพัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัย พบว่า ผู้ปกครองถือเป็นสถาปนิกของครอบครัว เป็นผู้ออกแบบและชี้นำครอบครัว ในการพัฒนาดูแลให้เด็กได้เรียนรู้ตามระยะพัฒนาการ ดังนั้น การจัดกิจกรรมการให้ความรู้ในการเลี้ยงดูเด็ก โดยให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมและตระหนักว่าเด็กไม่ต้องการเพียงแต่กินอิ่มนอนหลับเท่านั้น แต่ควรได้รับการเลี้ยงดูเพื่อความรักความผูกพันอย่างถูกต้องเหมาะสม เพราะเป็นการสร้างพื้นฐานที่ดีในการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ จึงได้มีนโยบายใหม่กิจกรรม กิน กอด เล่น เล่า กับเด็กในทุกกลุ่มอายุ เพื่อส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคม⁽⁷⁾

2.2 ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม พบว่า ด้านการยอมรับและเห็นคุณค่า ด้านอารมณ์ ด้านข้อมูลข่าวสาร ด้านการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม และด้านทรัพยากรสิ่งของ/เงินทอง/แรงงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กของผู้ปกครอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ .05 โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.105, 0.112, 0.123, 0.135, 0.150 ตามลำดับ จากการศึกษาครั้งนี้สะท้อนให้เห็นว่า การสนับสนุนทางสังคมในแต่ละด้านไม่มีความแตกต่างกันมาก ดังนั้น การสนับสนุนทางสังคมเป็นการสนับสนุนจากผู้ปกครองและครอบครัวทั้ง 5 ด้าน ซึ่งเป็นการสร้างการรับรู้ความเอาใจใส่เกี่ยวกับการเลี้ยงดูและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของเด็กของผู้ปกครอง เพื่อตอบสนองความต้องการในการเรียนรู้เด็กในการส่งเสริมการพัฒนาทักษะสมองเพื่อความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ว่า การสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์กับ

พฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กของผู้ปกครอง สอดคล้องกับผลการศึกษาของ กัญญ์สิริ จันทรเจริญ และสุกัญญา นัครามนตรี⁽²⁴⁾ ที่พบว่า การสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับทักษะชีวิตของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ดังนั้น การสนับสนุนทางสังคมจากผู้ปกครองในการเลี้ยงดูเด็กเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการด้านการเรียนรู้ที่ดี การสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการส่งเสริมพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กของผู้ปกครอง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการศึกษาครั้งนี้ จะเห็นได้ว่า พฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กของผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผูกพันทางอารมณ์และการสนับสนุนทางสังคมของผู้ปกครอง ดังนั้น ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องควรได้รับการช่วยเหลือและสนับสนุน เพื่อส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในการเสริมสร้างความผูกพันทางอารมณ์และการสนับสนุนทางสังคมในด้านต่างๆ ให้แก่ผู้ปกครองอย่างต่อเนื่องเหมาะสม นอกจากนี้ควรชี้ให้เห็นความสำคัญของการส่งเสริมการเรียนรู้เด็กในการพัฒนาทักษะสมองเพื่อความสำเร็จ (EF) ให้แก่เด็กอย่างเหมาะสมตามวัย จากการศึกษาครั้งนี้พฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กของผู้ปกครองอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น ทีมสหสาขาวิชาชีพควรช่วยเหลือ สนับสนุน และชี้แนะให้ผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้ปกครองมีความตระหนักในการส่งเสริมการเรียนรู้เด็กในการพัฒนาทักษะสมองเพื่อความสำเร็จ (EF) ให้แก่เด็กอย่างเหมาะสม เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการสมวัยและเกิดความพร้อมในการเรียนรู้ในระดับต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

สร้างเครือข่ายทีมสหสาขาวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของครอบครัว โรงเรียน ชุมชน เพื่อส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีความรู้ พฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้เชิงบริหารที่เหมาะสมตามวัยเด็ก

ข้อเสนอแนะสำหรับการปฏิบัติ

1. ข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้อย่างต่อเนื่อง ได้แก่ ข้อมูลเด็ก ผู้ปกครอง ปัจจัยด้านความผูกพันทางอารมณ์ ด้านการสนับสนุนทางสังคม และพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้เชิงบริหารให้แก่เด็กของผู้ปกครอง ในจังหวัดชัยภูมิ เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนางานด้านการเรียนการสอนในรายวิชาการพยาบาลเด็ก
2. ส่งข้อมูลการศึกษา เพื่อพัฒนางานด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กในระยะยาวต่อไป ในชั้นประถมศึกษา เด็กวัยเรียนและวัยรุ่นต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาต่อยอดทั้งในกลุ่มเป้าหมายเด็กปฐมวัยเพิ่มเติม หรือศึกษาปัจจัยด้านอื่นๆ เพิ่มเติม เพื่อสามารถทำนายปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้เชิงบริหารของเด็ก เป็นต้น
2. พัฒนาโปรแกรมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยเพื่อการส่งเสริมให้เด็กมีการพัฒนาทักษะสมอง

เอกสารอ้างอิง

1. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพไทย รักลูกกรุ๊ป. คู่มือพัฒนาทักษะสมอง: EF executive function สำหรับครู ประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: มติชน จำกัด (มหาชน); 2561.
2. ศูนย์ข้อมูลสุขภาพไทย. การเลี้ยงลูกเชิงบวก. กรุงเทพฯ: บริษัท รักลูกกรุ๊ป ฮิวแมน แอนด์ โซเชียล อินโนเวชั่น จำกัด; 2020.
3. Chano J. Executive functions and early childhood development. JOE, MSU. 2019;13(1):7-17. (in Thai)
4. Hughes C, Devine RT. For better or for worse? Positive and negative parental influences on young children's executive function. Child Dev. 2019;90(2):593-609. doi:10.1111/cdev.12915

5. Seamkhumhom D, Chaiyawut P, Wannamwiset S, Thienphuridej T. Promoting to executive function in preschool children. JMND. 2020;7(10):15-31. (in Thai)
6. นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล, นุชนาฏ รักชี่, ปนัดดา ธนเศรษฐกร, อรพินท์ เลิศอัสดาตระกูล. การพัฒนาและหาค่าเกณฑ์มาตรฐานเครื่องมือประเมินการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยประสาทวิทยา มหาวิทยาลัยมหิดล; 2560.
7. ขดาพิมพ์ เผ่าสวัสดิ์, คณະ. คู่มือการจัดกิจกรรมการเสริมสร้างความผูกพันทางอารมณ์สำหรับพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูเด็กวัยแรกเกิด-5 ปี ด้วย "กิน กอด เล่น เล่า". นนทบุรี: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด; 2559.
8. จันทรธาดา สุขทรัพย์. เติบโตสร้างเด็กไทย ไอคิวดี: การสำรวจสถานการณ์ระดับสติปัญญา (IQ) และความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) เด็กไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ประจำปี 2564. นนทบุรี: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด; 2565.
9. ยุภาติ สงวนพงษ์, จารุมาศ จันทกุล. คุณภาพชีวิตของเด็กปฐมวัยในครอบครัวแห่งกลางด้วยความรักของครอบครัว จังหวัดชัยภูมิ: การวิจัยแบบผสมวิธี. วารสารพยาบาลทหารบก. 2567;25(1):328-337.
10. Shing YL, Lindenberger U, Diamond A, Li SC, Davidson MC. Memory maintenance and inhibitory control differentiate from early childhood to adolescence. Dev Neuropsychol. 2010;35(6):679-697.
11. Cobb S. Social support as a moderator of life stress. Psychosom Med. 1976;38(5):300-314.
12. Schaefer C, Coyne JC, Lazarus RS. The health-related functions of social support. J Behav Med. 1981;4(4):381-405.
13. Krejcie RV, Morgan DW. Determining sample size for research activities. Educ Psychol Meas. 1970;30(3):607-610.
14. กระทรวงสาธารณสุข. คู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย. นนทบุรี: สำนักงานกิจการโรงพิมพ์; 2566.
15. กลุ่มบริหารยุทธศาสตร์ สำนักโภชนาการ. รายงานประจำปี สำนักโภชนาการ 2567. นนทบุรี: สำนักโภชนาการ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข; 2568.
16. สำนักงานสถิติแห่งชาติ ประเทศไทย. โครงการสำรวจสถานการณ์เด็กและสตรีในประเทศไทย พ.ศ. 2562 รายงานผลฉบับสมบูรณ์. กรุงเทพฯ: สำนักงานสถิติแห่งชาติ; 2563.
17. สำนักโภชนาการ กรมอนามัย. คู่มือแนวทางการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพด้านโภชนาการในคลินิกสุขภาพเด็กดี. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ; 2558.
18. กุลชาติ พันธวรกุล, เมษา นวลศรี. เด็กปฐมวัยกับการเป็นพลเมืองดิจิทัล: โอกาสหรือความเสี่ยง. วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2562;47(2):1-23.
19. อัมรา อารัมทรัพย์, ผุสดี กุลสุวรรณ, รัตนา ศิวีสาร์. ผลของการส่งเสริมพัฒนาการเด็กวัยแรกเกิด-5 ปีที่มีพัฒนาการสมวัยด้วยกิจกรรมกินกอดเล่นเล่าต่อความผูกพันทางอารมณ์ระหว่างเด็กและผู้เลี้ยงดูหลักจังหวัดร้อยเอ็ด. วารสารวิชาการกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ. 2561;14(1):35-41.
20. ยุภาติ สงวนพงษ์, วาสนา แสงทอง, รจนา เมืองแสน, ศิริพร พึ่งเพ็ชร. ศักยภาพการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยด้วยการกิน กอด เล่น เล่า และการมีส่วนร่วมของผู้ดูแล ณ ตำบลนาเสียว อำเภอมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ. วารสารศูนย์อนามัยที่ 9. 2565;9(3):816-833.
21. อรทัย วงศ์พิกุล. ผลของโปรแกรมการประยุกต์แรงสนับสนุนทางสังคมของผู้ปกครองร่วมกับ TEDA4I สำหรับเด็ก 0-5 ปีที่มีพัฒนาการล่าช้าโดยโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ 9. 2566;2(2):24-38.
22. วันวิสา ม่วงทอง. ศึกษาการพัฒนาแบบการจัดประสบการณ์ตามแนวทักษะการคิดเพื่อชีวิต ที่สำเร็จเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดเชิงเหตุผลสำหรับเด็กปฐมวัย [Dissertation]. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร; 2566.
23. กัญญพัชร พงษ์ช้างอยู่. ศึกษาผลของโปรแกรมส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการเล่านิทานต่อความฉลาดทางอารมณ์ และพัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัย [Thesis]. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา; 2560.
24. กัญสิริ จันทรเจริญ, สุกันยา นัครามนตรี. ความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมและทักษะชีวิตในหมู่นักศึกษาพยาบาลในวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ตรัง. JHSS. 2018;14(1):54-66.